

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 33

17. srpna 2008

Cena: 6 Kč

PŘED ČTYŘICETI LETY SKONČILA NADĚJE PRAŽSKÉHO JARA

Jaro 1968 jsem prožíval s velikou nadějí. Počátkem května jsem se zúčastnil sokolského srazu z celé republiky na Slovanském ostrově v Praze, kde byl přípravný výbor pověřen jednáním o obnovu svobodné, samostatné činnosti. Také v životě církvi se dýchalo volněji. Po dvou letech tajného táboření s asi desítkou dětí z farářských rodin jsme byli tentokrát koncem července beze strachu na faře ve Zlaté Olešnici. V půlce srpna jsem uvítal na dovolenou manžele Chaloupkovy. Chystali jsme se dělat výlety do okolních Orlických hor. Ale ve středu 21. srpna kolem půl čtvrté ráno mne vzbudil telefon. Volala manželka: „Pusť si rádio, obsadili nás Rusáci.“ Otevřel jsem rozhlas po drátě a opravdu: Z Prahy zněly zprávy o obsazování země vojáků Varšavské smlouvy a o situaci v pražských ulicích. Žamberk je kousek od polských hranic – a tak k nám přijel s Rusy také útvar polské armády. Kasárna v Žamberku i v nedalekém Klášterci obsadili Rusové (prý po delším vyjednávání před zavřenými vraty, ale bez boje). Poláci si postavili stanový tábor na polích mezi Žamberkem a Kameničnou – a k našemu údivu vztýčili uprostřed tábora veliký kříž! Zatímco jinde ruské tanky rozjízďely improvizované barikády a místy se střílelo a padlo i několik shromážděných občanů, u nás nastala okupace bez násilných konfliktů. Protože vlaky jezdily, moji hosté se navečer vraceli domů do Blanska a já k rodině v České Třebové.

Ve čtvrtek jsme jako výraz protestu proti okupaci vyvěsili na našem sborovém domě státní vlajku, staženou na půl žerdi a s velkým černým závěsem. Spolu s celou veřejností jsme sledovali zprávy rozhlasu a televize a tak jsme se dovídali o dalších akcích protestů po celé zemi. Dnes si pamatuji jen hořící pneumatiky na silnici u Trutnova (?), které měly bránit pohybu cizích vojsk po silnicích. Od třebovských železničářů vím, jak se snažili zpomalovat vojenské vlaky. Probírám se novinovými články a fotografiemi, plnými zpráv o ruském násilí a českém rozhořčeném zklamání a hněvu na slovanské "bratry", či vzpomínkami už zesnulého br. faráře Oldřicha Víta (vyšlo v Novém zápase 2004 č. 8 a 9) na jeho činnost ve Svazu vysokoškolského studentstva, kde zastupoval naši Husovu bohoslovbeckou fakultu. Bylo by zajímavé dát dohromady i zprávy z našich náboženských obcí, jak tam prožívali či reagovali na cizí vojska a odvezení vládních a stranických představitelů do Moskvy.

Já sám jsem se připlétl k obtížnému rozhodování: Na výzvu městského rozhlasu k poradě lidí, působících v kultuře, jsem šel na radnici také. Tam jsme se dověděli, že prý se někdo chystá rozbít na hlavním náměstí sochu Karla Pokorného "Sbratření". Chápali jsme všichni roztrpčenost lidí nad současným novým "osvobozujícím" příjezdem ruských tanků. Ale zatímco někteří z nás varovali před uměleckou i finanční ztrátou, další zničení sochy připomínalo shazování rakouských orlů s domů a úřadů v říjnu 1918. Vydali jsme rozhlasem prosbu, aby lidé

Pardubický dětský sbor Iuventus cantans pod vedením Z. Kudrny - viz str. 4

sochu nerozbíjeli – a bylo to pochopeno. Zůstala zachována (a později přesunuta z náměstí jinam). Každý jsme totiž měli možnost vyslovit svůj nesouhlas s okupací nenásilně, ale veřejně a neanonymně, adresně: Všude byly vyloženy archy k podpisům pod (asi) pěti požadavky k odchodu cizích vojsk a zachování suverenity naší republiky, s uvedením své adresy a data narození. Provolání jsem podepsal v sobotu na třebovském nádraží, když jsem odjížděl na bohoslužbu do Žamberka. (Copak se s těmi listinami asi stalo? Zdá se, že

nebyly zneužity, aspoň mně to v dalších úředních jednáních s církevními tajemníky či výšeších na Bezpečnosti po celých 20 let nikdo nepřipomněl.) Také cestou a v Žamberku jsem viděl silnice a ploty popsané nejrůznějšími výzvami k odchodu Rusů domů či přeházené směrovací tabule na křižovatkách, aby zmátly orientaci cizích vojenských aut.

V neděli 25. srpna jsem sloužil troje bohoslužby. Poprvé (a snad naposled) jsem se tenkrát rozhodl sám nekázat, ale číst jen z Bible. Po evangelijním textu „Střezte se lživých pro-

roků, kteří k vám přicházejí v rouchu ovčím, ale uvnitř jsou draví vlci. Po jejich ovoci je poznáte. Což sklízíte z trní hrozny nebo z bodláků fíky?“ (Mt 7,15-16) jsme slyšeli a modlili se Žalmy 43, 54, 64, 79, 119 (153-159), 120 a 140. Domů jsme se rozcházel v úzkostech z budoucího vývoje a zároveň v naději v konečné vítězství Boží pravdy. Netušili jsme, že bude trvat ještě 21 let, než světový politický vývoj (a u nás zase studenti!) dají podnět k obnově naší myšlenkové i občanské svobody.

Radek Hobza

MALÁ LAICKÁ ÚVAHA O VÍŘE – 1. ČÁST

Víra je základem vztahu člověka s Bohem. Není to nějaký filosofický problém k diskusi. V mysli mi uvízla věta, kterou jsem kdysi slyšela od mého duchovního učitele - na věčnost odešlého bratra faráře Milana Matyáše. Říkal, že víra se děje. Víra tedy není něco hotového, neměnného, je to děj, který se odehrává mezi člověkem a Bohem, mezi nebem a zemí. Ale kde se vlastně bere, jak vzniká víra? Je to dar člověku Bohem daný. Nikdo nemůže věřit z vlastní iniciativy, z vlastního úsilí. Ale pak, když víru obdrží, aby ji v sobě udržel, měl by člověk k tomu neustále mnoho úsilí a času vynakládat. Proč ke komunikaci mezi sebou a námi Bůh vlastně víru používá? Protože Boha nikdy nikdo neviděl (kromě Adama) a protože chce, abychom fakt o jeho existenci a díle přijímali bez zjevných, smysly vnímatelných důkazů, je nutná víra. Písmo přece říká, že věříme v to, co nevidíme. V to, co vidíme, už není třeba věřit. Bible je také zásobnicí svědectví o mužích víry. Po tom, co první

muž radami Boha pohrdl, museli na scénu tito mužové vstoupit. Dokud žil Adam v poslušnosti Bohu, tehdy Hospodin "zahradou" procházel, komunikoval s člověkem z očí do očí. Po pádu do hříchu se Adam skryl před tváří Hospodinovou a následně jej Hospodin musel vyhnat od své tváře, protože to, co je hříšné, pohled na Boha nesnese. Takže nutnost víry vznikla v důsledku lidské neposlušnosti a pocitu bohorovnosti. Ale zpět tedy k těm mužům víry.

Připomeneme si dva. První je Noe. Bůh po pádu člověka na něho nezapomněl, stále své stvoření i jeho vrchol, tedy člověka, miloval. Viděl ale, že to s ním jde stále k horšímu. Člověk si žil, Bůh mu do toho restriktivně nezasahoval, tak není divu, že hříšnost člověka se stupňovala, protože ten se nedotazoval Hospodina, ale dychtivě naslouchal onomu zhoubcí, kterému jako první dopřála sluchu Adamova žena. Bůh viděl, že takhle to už dál nejde, že to prostě dál snášet nebude. Jenže co teď? Zničit veškeré své dílo na zemi i s člově-

kem? Vždyť ho Bůh miluje. Ano, všechno hříšné musí s povrchu země zmizet. Jak to však udělat, aby přece člověk a život vůbec mohl být zachován? A Bůh by nebyl Bohem, kdyby to nevymyslel. A tak vstupuje do rozhovoru s člověkem. S jediným, který byl Bohu schopen naslouchat. A tehdy vznikla víra. Všude sucho, široko daleko žádná voda a ten chlap si začne budovat plavidlo, které je tak pevné, jako by mělo přežít potopu světa. Noe přes všechny posměch a pochybnosti nejen ze strany svého okolí, ale i své, dotáhl akt své víry do konce. Archu dostavěl a vybavil ji přesně podle Božích pokynů. A dostalo se mu odměny za víru, odvahu, námahu a poslušnost. Potopa skutečně přišla. Noemova archa rázem byla jediným místem na světě, kde byl prostor k přežití. A osazenstvo archy přežilo, a tak mohl lidský rod spolu s ostatním stvořením nově začít zpustošenou zemi obývat a starat se o ni.

Druhým mužem víry je Abraham.

Dokončení na str. 3

Paradox Církve československé husitské

V čísle 28/2008 Českého zápasu uvedl Václav Kovalčík úvahu s názvem "O potřebě poradenství". Narozdíl od autora se nedomní-vám, že náboženské obce, kde je pravidelně tak malá účast, že neby-lo a nebude možno ani v budoucnu ustanovit radu starších, potřeb-ují pomoc ze strany institucionálních poradenských metodiků. Byla by to naprosto zbytečná a marná práce. Náboženské obce, kde neby-la a není ustanovena rada starších porušují Ústavu ČČSH a další základní vnitrocírkevní řády. Tyto náboženské obce jsou neživotaschopné, ekonomicky nesoběstačné a zpravidla dlouhodobě prožívají existenční agónii. Jsou většinou i administrovány, tzn. že duchov-ní v náboženské obci nebydlí a dojíždí z místa svého trvalého bydliš-tě většinou jen na vykonání bohoslužeb. Tyto náboženské obce postupně vymírají, jelikož není přirozeného přírůstku nových členů narozením ani přistěhování a těch pár věrných členů, co se sejdou na bohoslužbách, mají v průměru obvykle kolem sedmdesátky. Lze si proto velmi jednoduše spočítat, jak budou tyto náboženské obce na tom s aktivními členy v horizontu příštích pěti až deseti let. Udržovat tyto náboženské obce nadále je nezměrný luxus, který v případě od-luky státu od církve si nebude moci naše církve nadále dovolit.

Jsem přesvědčen o tom, že naše církve si žije velmi vysoko nad svými možnostmi. Při každoročně klesajícím počtu členů se počet duchov-ních zvýšil oproti roku 2000, kdy jich bylo 225, na 407 v červenci 2006 – tedy o více než 80 %, což lze považovat opravdu za paradox Církve československé husitské. Novější údaje nemám k dispozici, věřím ale, že další nárůst různých pastoračních asistentů, kazatelů apod. bez potřebného vzdělání již definitivně skončil.

Vedení církve by mělo opravdu a velmi vážně přikročit k tolik potřeb-né reorganizaci a restrukturalizaci ČČSH a např. stanovit i mini-mální počet platících členů na jednu samostatnou náboženskou obec, např. 100 či podobně, která ještě zajistí finanční soběstačnost. Klesne-li počet pod takto stanovenou hranici, tak bude nutno tuto sloučit se sousední náboženskou obcí do většího a životaschopnějšího celku. Jsem přesvědčen o tom, že i počet diecézí je zbytečně vysok-ý a post patriarchy by klidně mohl z titulu funkce vykonávat i praž-ský biskup, tedy biskup-patriarcha. Nakonec v minulosti tomu tak již bylo a to měla církve mnohem více členů, než je tomu dnes. Chce to jen najít odvahu k tolik potřebným změnám.

Pavel Hýbl

Výhledy Miroslav Matouš

Děti vědí, že si hrají;
dospělí si myslí,
že dělají něco důležitého.

Země, voda a vzduch
samy sebe pňčují,
slunce sebe samo dává.

Sobectví
spoutává davy,
láská spojuje bližní.

Nejprve je třeba
dobře se umýt,
čistá košile počká.

Vyššího lze dosáhnout
povýšením,
nikoli odvražením nižšího.

Jenom vzhůru
dává smysl
bezvýhlednému kupředu.

Slovům na papíru předchází
buď obět'
anebo poprava stromu.

Vývoj roste vzhůru,
pokrok je sunut
do neznáma.

Výstup
na svatou horu Hospodinovu
není lemován odpadem.

Plocha
má budoucnost
ve vytyčení kolmice.

Rozumnosti lidské
složitými se zdají
prosté stezky Páně.

Budoucnost jádra
nespočívá v pevné skořápce,
ale v útlém klíčku.

Z kazatelského plánu

14. NEDĚLE PO SVÁTCÍCH SVATODUŠNÍCH

V jeho jménu bude naděje národů.

Mt 12,21

První čtení: Ž 144,12-15
Druhé čtení: Iz 41,8-13
Evangelium: Mt 12,18-21
K obětování: Ž 119,41
K požehnání: Ž 72,18-19

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Nашe církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodi-

ny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí sblížit s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamyšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Nový zákon 2

Apoštol Pavel na začátku mnoha svých dopisů děkuje Bohu: „Za vás všechny, když slyším o vaší víře v Pána Ježíše a vaší lásce k bratřím, že jste přijali slovo Boží...“ Někdy píše Pavel sám za sebe, jindy v první osobě množného čísla, protože jako spolu-odesílatele dopisu uvádí Timotea, jindy i Silvana nebo Sosthena. Modlit-ební propojení věřících přispívalo k úspěchu misijních cest.

Ř 1,8; 1 K 1,4-5; Ef 1,15-16;
Fp 1,3-5; Ko 1,3; 1 Te 1,2; 2,13;
2 Te 1,3; 2,13

Pavel děkuje Bohu za své spolupra-covníky Timotea a Tita.

2 Tm 1,3; 2 K 8,16

O sbírce na křesťany v Jeruzalémě píše apoštol, že tato služba rozohňuje díkůvzdání. Obdarovaní budou slavit Boha za to, jak štědře se Korinťtí pro-jevili.

2 K 9,12-15

Pavel znovu a znovu vyzývá bratry a sestry ve sborech, aby vzdávali díky Bohu, aby v každé modlitbě děkova-li. Vděčnost patří k novému stylu křesťanského života.

Ef 5,19-20; Ko 1,10-12; 2,6-7;
3,15,17; 4,2; Fp 4,6; 1 Te 5,18;
1 Tm 2,1

Pavel na lodi po bouři vzal chléb, vzdal přede všemi díky Bohu a začal jíst. Všichni nabyli dobré mysli. Bylo jich dvě stě sedmdesát šest.

Sk 27,35-37

I dnes budme vděční za dar víry, za to, že dostáváme neotřesitelné království.

Žd 12,28

TAJEMSTVÍ

Nашe existence v tomto světě, přiroda kolem nás a celá planeta a hvězdné světy – to všechno je plné tajemství. A nakonec – Bůh sám.

Tajemství je div stvoření, tajemstvím je stvoření každého člověka.

Gn 1. kap.; Ž 139,13-17

Tajemstvím je Bůh sám. Nedá se poznat tak jako předměty tohoto světa – vážením, měřením, zkoumáním vě-deckými metodami. Nemůžeme s ním manipulovat. On je Pán. Když chce, zjevuje se sám. Nejsme schopni obsáhnout jeho dokonalost.

Jb 11,7

Boží tvář nelze spatřit. On zůstává skrytý. On jediný je nesmrtelný a pře-bývá v nepřístupném světě.

Ex 33. kap., zejména verše 20-23;

1 Tm 6,16

Bůh otvírá svá tajemství těm, kdo se ho bojí, prorokům – svým služební-kům, které si zvolil, aby lidem tlumo-čili jeho vůli.

Ž 25,14; Př 3,32 kral.,

Da 9,22 kral.; Am 3,7

Skrytý Bůh promlouvá někdy pro-střednictvím svých poslů – viz Abra-ham nebo Gedeón nebo Daniel.

Gn 18. kap.; Sd 6. kap.; Da 10. kap. Jediný Bůh pošle anděla, který na-směruje proroka na zvlášť určené místo. Tam neviditelný Bůh osloví proroka v nočním tichu. Viz Eliáš na hoře Chorébu.

1 Kr 19. kap.

Je tedy zřejmé, že Boha vidět nemů-žeme, ale můžeme zachytit, postřeh-nout a vnímat jeho projevy – jeho hlas, jeho činy, jeho vzkazy. Možšíš,

Nad Písmem

MILOSRDENSTVÍ A SOUD

Slova dávných proroků (Iz 42,1-4) se naplnila. Hospodin vyvolil svého slu-žebníka. Tím služebníkem se stal mi-lovaný Syn. Otec jej obdařil svou mo-cí, aby vyhlásil soud národům.

Ježíš přišel do tohoto světa a seznámil nás s Božím zákonem lásky. Vyučoval nás tomu zákonu důsledně, slovem i osobním příkladem, až do ukřižování. Vyhlásil soud, ale otevřel také cestu spásy. Dal naději k záchraně. Ta zá-chrana je v následování: nejen slovy, ale celým svým životem máme sezna-movat bližní s Božím zákonem lásky. Máme být po vzoru Kristově Božími služebníky, statečně nesoucimi svůj kříž. I my máme upozorňovat na ko-nečný, nevyhnutelný soud. V této ne-příjemné zprávě o soudu však nesmí chybět naděje spasení. Při vyhlásová-ní Božího soudu je třeba připomínat nejen hřích trestající spravedlnost, ale také - a především - nesmírné Boží milosrdenství.

Lidstvo dnes víceméně tuší, že je v malé. Ale jak z toho ven? Boží Syn sice přichází s oznámením po-sledního soudu, jeho programem však není zničení, nýbrž záchrana člověka. Dává nám k ní čas. Ač obdařen neo-mezenou mocí, jedná s námi laskavě, má s námi trpělivost, jde tak daleko, že naše hříchy bere na sebe a za naše viny umírá. V jeho zmrtvýchvstání se

pak pro nás rodí obrovská naděje. Ježíš nás netrestá. Dává našemu cho-vání tak trochu volný průběh. Udělej ještě něco, člověče, se svým životem! Dává nám šanci. I nalomené třtině dává ještě čas uzrát, i hasnoucí svíce dává ještě šanci, aby se znova rozho-řela. Nekřičí, hlas nepozvedá. Jen při-pomíná – važte si času, nebude!

To my jsme jinší kabiřáci! Vše nám je jasné. Víme vždy jak na to. Co s tou hříšnou čeládkou, propadlou dáblu! Rádi bereme Boží soud do svých rukou a jsme s ním rychle hotovi. Když se kácí les, létají třísky, takže nějaká nalomená třtina, či doutnající knot nás prostě nezajímají. Ufkněte ten strom – nenese ovoce! Zalijte to ohniště vodou – jen řeřaví a čadí!

Umíme pozvednout hlas. Býváme velmi hluční. Za zpěvu písně o tom, jak hranice vzplála, se nám zdá, že také jasně planeme a sršíme tisíce jis-ker. Zatím však také jen řeřavíme a čadíme. Jsme tmou světa a už je při-pravena konev na zalití. Ještě je ale čas, Hospodin, Bůh milosrdný a dlou-ho shovívavý, čeká, kdy přiložíme a rozfoukáme ten skomírající plamen víry, až zahoří...

Splnila se slova dávných proroků: při-šel Ježíš – zachránce, dal naději, uká-zal směr cesty. A ještě se splní slova dávných proroků: přijde podruhé Ježíš

Izajáš, Jeremjáš a Ezechiel – ti Bo-hem zvolení – slyší Boží hlas za zvláštních okolností – ohnivý keř, lem Božího roucha v chrámě, mand-loňový prut, otevřená nebesa.

Ex 3. kap.; Iz 6. kap.; Jr 1,1-9;

Ez 1. kap.

Své tajemství odhalil nebeský Otec lidem v Ježíši Kristu. Ten řekl: „Kdo vidí mne, vidí Otce.“ V Kristu jsou skryty všechny poklady moudrosti a poznání.

J 14,9; Ko 1,25-27; ě,1-3; 1 Tm 3,16; 1 K 2,6-7; Ef 3,2-6; Ř 16,25-26 Evangelium o Kristu je vyjádřením celého smyslu stvoření, vlastním ta-jemstvím kosmu.

Ef 1,20-23

Svým učedníkům otvíral Pán Ježíš tajemství Božího království, ostatním lidem o něm učil v podobenstvích.

Mt 13,10-11; Mk 4,10-11; L 8,9-10 Tajemstvím bylo Ježíšovo vzkříšení a zjevování; byl to div nad lidské chá-pání.

Mt 28,1-14; Mk 16. kap.; L 24,1-50;

J 20. a 21. kap.; Sk 1,1-4

Apoštol Pavel prosil své přátele, aby se za něj modlili, aby jemu a jeho po-mocníkům bylo dáno to pravé slovo, až budou oznamovat tajemství evan-gelia.

Ko 4,2-4; Ef 6,18-20

Také my, kazatelé, odkrýváme lidem duchovní svět. Není to snadné, máme zatím je částečné poznání. Nyní vidí-me jako v zrcadle, jen v hádance, po-tom však užíme tváří v tvář.

1 K 13,9-10.12

Texty vybrala: Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Mt 12,18-21

– soudce a bude soudit živé i mrtvé. Kdo stojí? Naději máme v živém Bohu.

Václav Žďárský

Pane Ježíši!
Zdali naše srdce nehořela,
když jsi byl s námi
a otevíral nám Písma?
Prosíme,
buď s námi i nadále,
neboť se připozdívá...
Dávej nám moudrost
ke správnému naplnění času,
kteřý nám zde ještě zbývá,
touhu a sílu
ke smysluplné službě bližním.
Nedopusť, abychom se stali
fanatickými soudci,
nenech nás ale ani upadnout
do rezignace,
lhostejné nečinnosti,
stařecké povýšenosti,
stavu, kdy si budeme myslet,
že "už to nějak doklepeme".
Světlo světa!
Buď s námi v Duchu svatém,
at' netápeme tmou,
at' dojdeme
do vítězného cíle,
kde po laskavé službě
odpočineme
ve tvé laskavé náručí...
Amen .

DOPISY F. BÍLKA A K. DOSTÁLA – LUTINOVA

Korespondence Katolické moderny. Dopisy Františka Bílka a Karla Dostála - Lutinova z let 1896 - 1923.

Editoři: Štěpán Kohout, Pavel Marek, Oldřich Svozil.

Olomouc - Rosice, Gloria, 2007, 255 stran

V olomoucké pobočce Zemského archivu v Opavě se nachází osobní fond ostravského středoškolského profesora Oldřicha Svozila. O Svozil se v rámci studia dějin české Katolické moderny zabýval zpracováním písemné pozůstalosti básníka Karla Dostála - Lutinova a v polovině 70. let minulého století připravil k vydání soubory dobových dopisů, vztahujících se k tomuto tématu. Svozilova práce však zůstala pouze v rukopisech, protože v období tzv. "normalizace" nebyly pro publikování historické látky s religiozní tematikou vhodné podmínky. Svozilovy rukopisné texty k dějinám Moderny se nakonec ocitly jednak v uvedeném archivním fondu, jednak v depozitech Literárního archivu Památníku národního písemnictví v Praze, kde je uložena druhá část Svozilových písemností.

Teprve od počátku 90. let minulého století, po "sametové revoluci", nastaly vhodné podmínky pro vydání edice dokumentů, jejichž odborné zpracování O. Svozil připravoval. Editoři Š. Kohout z olomoucké pobočky Zemského archivu v Opavě a P. Marek z Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci vyšli

z výše zmíněné Svozilovy práce, podobili ji však důkladné revizi. Jejich úsilí se vyplatilo, neboť přineslo četná překvapení.

Při svém bádání editoři zjistili, že originály dopisů, které O. Svozil již připravil pro edici a zahrnul jejich opisy do svých textů, nebyly v Literárním archivu Památníku národního písemnictví v Praze na Strahově aktuálně k nalezení. V rukopisné pozůstalosti K. Dostála - Lutinova, uložené též ve strahovských depozitářích, však objevili další soubor listů F. Bílka, Svozilovi dříve neznámý, a ve starohradském depozitáři Literárního archivu, tentokrát ve vlastní pozůstalosti Bílkově, našli jiných 9 dopisů K. Dostála - Lutinova, zaslanych F. Bílkovi jako adresátovi. V olomoucké pobočce Zemského archivu v Opavě, kde je uložena i část pozůstalosti Dostálovy, byl pak zjištěn ještě další, Svozilovi neznámý soubor Bílkových dopisů! Do rozšířené edice byly též zařazeny dva dopisy F. Bílka Dostálovi spolupracovnici Marii Kavanové. Přesný přehled těchto téměř detektivních objevů nalezne zvědavý čtenář v ediční poznámce na straně 8 - 9 popisované publikace. Všechny dodatky, přesahující původní Svozilovu edici, pečlivě zpracoval archivář Š. Kohout, který též nové dopisy opatřil vysvětlujícími poznámkami a rovněž doplnil či upřesnil některé původní Svozilovy vysvětlivky.

Na počátku publikace je zveřejněna

původní stať O. Svozila, která měla uvádět jeho nerealizovanou práci. Do následující úvodní ediční poznámky pak zapracoval P. Marek nejen hutnou základní informaci o české Katolické moderně, ale i medailony obou korespondujících osobností - F. Bílka a K. Dostála - Lutinova. Vlastní edice obsahuje 171 Bílkových dopisů, stojících v početném nepoměru vůči pouhým již zmíněným 9 dopisům Dostálovým. Tento nepoměr může mít různé důvody. Předpokládaná ztráta Dostálovy korespondence jako jeden z nich nevyklučuje nové objevy dalších dosud neznámých textů. Vydávané prameny jsou významným příspěvkem zejména k poznání historie revue *Nový život*, dokumentují práci její redakce a ukazují Dostálovo úsilí o to, aby se kolem Nového života soustředili kvalitní umělci, kteří by dokázali cílevědomě obohacovat katolické církevní prostředí.

V dopisech F. Bílka se zrcadlí charizma i výjimečnost tohoto výrazného umělce, která se nenechávala spoutat ani teologií ani programovými prohlášeními jiných. Z vydaných pramenů lze vyčíst, jak přes Dostálova počáteční nedůvěru nalezl Bílek v Dostálovi - Lutinovi vnímavého interpreta svého díla. Závěr edice tvoří 6 textových příloh, které přibližují na vybraných dobových časopiseckých textech atmosféru Bílkovy tvorby.

Bohdan Kaňák

140 let od narození Dušana Jurkoviče

Dušan Samo Jurkovič (* 23. 8. 1868 v Turé Lúke u Myjavy, + 21. 12. 1947 v Bratislavě) nenavštěvoval žádnou vysokou školu. Základní vzdělání získal v maďarské měštance v Šamoríně, pak absolvoval průmyslovou školu stavební ve Vídni (1884-88), po které si stavitelskou praxi osvojoval nejdříve v Turčianském Sv. Martině, potom u Michala Urbánka ve Vsetíně (1889), kde se načas usadil. S Urbánkem také spolupracoval mj. na návrzích pro Národopisnou výstavu v Praze (1895).

Zdá se, že Jurkovičovy první práce (i jeho původ ze statku) ovlivnily celou jeho následující tvorbu, v níž byl vždy inspirován motivy lidového stavitelství - výjimkou snad byla jenom Občanská záložna, kterou spolu s Urbánkem postavili ve Vsetíně roku 1896 ve stylu české neorenesance. Ve stejném roce si založil samostatný ateliér, v němž vytvářel charakteristickou architekturu inspirovanou slovenskými a českými venkovskými stavbami, pracoval rovněž na restaurování památek. Jurkovič také navrhoval dřevěné rozhledny, turistické chaty, z nichž nejznámější je areál Na Pustevnách na Radhošti (1897-99). Projektovatel řady lázeňských budov v Luhačovicích (Janův dům, Chaloupka, Vodoléčebný ústav, Jestřábí, 1901-03; Slovenský dom, Slovenská buda, 1906; II. lázeňský dům, 1908), zároveň řešil i urbanismus luhačovických lázní (soutěž 1903) a vypracoval jejich nový regulační plán (1913). Dále navrhoval letovisko na Rezku u Nového Města nad Metují (1900-01), rekonstrukci domu malíře a grafika Joži Úprky v Hroznové Lhotě (1904), svou vlastní vilu v Brně-Žabovřeskách (1906). Do Prahy pronikl jen stavbou rodinného domu v Suchardově ulici (1907-08) v Bubenči. U Náchoda posléze vybudoval areál bývalého mlýna Peklo (1908-09). Tvůrčí byla Jurkovičova účast na modernizacích a rekonstrukcích historických památek, z nichž nejvýznamnější je podíl na obnově zámku v Novém Městě nad Metují (1908-13), kde podle jeho návrhu vznikla také pozoruhodná zahrada, moderně řešená, zachovávající však geometrický rozvrh (1913-14). Vedle toho přestavěl a dostavěl zámek Molitorov (1909-10), upravoval zámek Zbraslav (1911-12). Zachovány jsou rovněž návrhy na úpravu Kunětické hory (1924) a zvolenského zámku (1924-25). Věnoval se i sepulkrální architektuře, navrhl řadu válečných hřbitovů v Haliči (Magura, 1916-17; Wierchné, 1917; Ratunda, 1917; Klopotnice, 1917).

Po vzniku Československa se roku 1919 stal přednostou úřadu pro zachování památek v Bratislavě. V poválečném období se jeho styl změnil směrem k neoklasicismu (návrh bankovního paláce v Bratislavě, 1922). Podle jeho návrhu byla postavena monumentální Štefánikova mohyla na Bradle (1923-26). Roku 1946 byl jmenován národním umělcem.

Patřil k nejvýznamnějším secesním architektům, inspirovaným se lidovým stavitelstvím.

(red)

MALÁ LAICKÁ ÚVAHA O VÍŘE – 1. ČÁST

Dokončení ze str. 1

Také k němu Bůh prostřednictvím svého posla mluvil. Síla víry tohoto praotce vyvoleného lidu vytrhla z celkem blahobytného života a on se dal na cestu, aniž věděl, kam jde. Měl "jen" Boží ujištění, že ho Bůh přivede do zaslíbené země, kterou jemu a jeho potomstvu dá, a že jeho lid rozmnoží tak, že ho nebude možno sečíst. A teď, Abraham, věř - sám starý, žena také a stále bez dětí! Což je to možné? Ale cožpak Bůh může lhat? To je ještě nemožnější než ta první nemožná věc. A tak Abraham

Hospodinu uvěřil. Také i v tomto případě se vynořily pochybnosti a netrpělivost. Důkazem toho je narození Izmaele. Člověk prostě začal mít pocit, že Bůh bude rád, když mu se splněním zaslíbení trochu pomůže. A pak konečně(!) se narodil zaslíbený syn - z Abrahama a jeho ženy Sáry. I teď sklízela víra své plody. Ale tu největší zkoušku víry měl Abraham teprve před sebou. Přišla v příkazu Boha položit Izáka na obětní oltář jako zápalnou oběť. Abraham prokázal pravou bázeň před Hospodinem. Neodvážil se s Bohem diskutovat,

aby si to rozmyslel. Zůstal poslušný a věřící. Odebral se na určené místo, připravil vše k oběti přesně podle Božích příkazů, syna svázal, položil na otář, nůž mu přiložil k hrdlu. Celou tu dobu mu myslí i srdcem znělo Boží zaslíbení o rozmnožení rodu. A tehdy té pevně tak těžce zkoušené víře vyšla Hospodinova milost vstříc. Příslib Božího zaslíbení trval dál. Izák už ležel odevzdaně na oltáři s nožem na krku a přece se narodil Ezau a Jákob, pokračování Abrahamova rodu.

Květuše Červená

BITVA U TACHOVA 1427

Hraniční pevnost Tachov je složena z opevněného hradu a města obehnaného hradbou. Zde byl hlavní stan 4. kruciáty pod velením nejvyššího velitele markraběte brandenburského Fridricha Hohenzollerna a legáta kardinála Henryho Beauforta. Před Tachovem ležely početné sbory křižáků v počtu 25000 mužů s asi 10000 jízdních. V Říši se shromažďovala další vojska.

První křižáci prchající od Stříbra se v Tachově objevili 3. srpna. Lze si domýšlet jaké to asi vzbudilo nálady ve městě. Kardinál legát Henry Beaufort se rozhodl sešikovat vojska k boji a otřesenou morálku tábořícího vojska pozvednout projevem. V doprovodu kníza vystoupil na návrší nad Tachovem. Zde rozvinul kardinálskou korouhev s obrazem ukřižovaného Krista a promluvil ke kníza-

tům a rytířům. Vzletná slova o odvaže, udatnosti v boji za záchranu křesťanstva a rytířské cti byla v příkrém rozporu s prchnuvšími houfy a zmenšujícím se ležením. Kardinál dokonce pronesl, že sám půjde v čele vojska bez štítu a zbraně. Ve štábu se strhla pře, zda bojovat a zabránit trapné hanbě, která by dopadla na všechny účastníky výpravy, či zůstat si jistý životem a výpravu rozpustit. Řešila se otázka, kdo bude velet vojskům. Kardinál podal zástavu falckraběti Janu Neumarkskému. Tím ovšem došlo k neshodám, které přerostly do strkanice. V ní byla zástava s Kristem sražena na zem a všichni to považovali za velmi zlé znamení. Husité se blížili a jakmile nepřátelé zaslechli hromovou ozvěnu husitského chorálu Ktož jsú boží bojovníci, popadl je děs. Kurfürti, vévodové, biskupové a

rytíři nasedli na koně a vyrazili k zemské hranici, k bavorskému lesu, následování zbylými cizozemskými houfy. Bylo mezi nimi i 1000 Angličanů s těžkými a dlouhými luky, které měly výtečný dostřel, průraznost a rychlost střelby větší než z kuše. Zakrátko bylo polní ležení před městem vyklizeno.

Vojska českých římskokatolických pánů a vojáci plzeňského landfrídu, ustoupili do města a hradu. Vzdrovat kališníkům z hradeb bylo bezpečnější. S výpadem z bran proti drtivé přesile kališnických vojsk nemohlo být ani pomysleno. Město bylo opevněno vysokými hradbami, ovšem bez ochozů, bráněno jen z hradebních věží.

Sebepočtenější posádka měla velmi malý obranný prostor. Naděje v pomoc po přeskupení vojsk v Bavorech

byla nepravděpodobná, i když stále přicházely posily do Wajdy (dnes město Waiden). Pád města by znamenal zhroucení chráněné zemské stezky z Norimberka a přímé ohrožení horních Bavor a Falce.

Odpoledne a k večeru 4. srpna 1427 přitáhly před Tachov sjednocené husitské branné houfy s bojovými vozy v počtu 17000 bojovníků, vedené

Prokopem Velikým s přezdívkou Holý. Při pronásledování zadního voje kruciáty, pobily Prokopovy houfy několik tisíc rytířů a zbrojnošů. Pak došlo k obléhání města. Obránci z městské posádky vzdorovali pod velením rytíře Kamrovce. Po několikadenním prudkém odstřelování děly a praky se podařilo

Dokončení na str. 4

ZPRÁVY

Koncert k srpnu 1968

Náboženská obec Ústí nad Labem si vás dovoluje pozvat na varhanní koncert, který se koná ve čtvrtek 21. srpna v 19 h v chrámu Apoštola Pavla (Červený kostel), Horova 12. Koncert je konán k výročí srpnových událostí roku 1968.

- * Těm, kteří se nestačili rozloučit s přáteli.
- * Těm, kteří museli opustit svou zem, své zaměstnání a studium.
- * Těm, kteří nemohli dokončit to, co si předsevzali.
- * Těm, kteří přišli o své sny, lásky a naděje.
- * Těm, kteří přišli o své rodiny.
- * Těm, kterým byl vzat život ve svobodě a víře.

Odvaha neznamená nemít strach, ale schopnost nenechat se tímto strachem ochromit.

Na koncertě, který bude doprovázen čtením žalmů zahrají Iveta Tvrdková-Karmazinová a ThDr. Petr Tvrdek. Zazní díla těchto autorů: Cesara Francka, Jana Křtitele Kuchaře, Jana Zwarta, Vítězslava Nováka a dalších. Koncert je konán za finančního přispění města Ústí nad Labem.

(mk)

Výstava obrazů a grafik

Na vernisáži výstavy obrazů a grafik Mgr. Jany Wienerové, konané 3. září od 17 hodin v Husově sboru v Brně - Tuřanech (u sokolovny) zazpívají děti ze Základní školy Městčanská. O své výtvarné práci promluví autorka. Očekáváme hosty z Německa, a

proto bude zajištěn překlad do němčiny. Připraveno bude i malé pohostění. Výstava se koná v rámci oslav 800 let Tuřan a potrvá do konce září.

(sk)

Nové varhany v Pardubicích

Pardubický Husův sbor zažil radostnou událost. Po necelých třech desetiletích se v něm opět rozezvuly varhanní píšťaly.

Díky pečlivému hospodaření rady starších se podařilo získat finanční prostředky na nové varhany. Za jejich obstarání, zprostředkování jejich instalace a odborný dozor patří velký dík panu profesoru Václavu Uhlířovi.

Stavěl je mistr Jan Karel ze Žďáru nad Sázavou. Varhany se poprvé oficiálně rozezvuly při slavnostní bohoslužbě vedené bratrem biskupem Štěpánem Kláskem, kde hrou doprovázel náš varhaník Petr Vacek. Při bohoslužbách zazpíval i pěvecký sbor Orfeus, který má své zázemí v našem kostele. Potom následoval slavnostní koncert, kde varhany rozezvučel pan profesor Uhlíř a vystoupil Pardubický dětský sbor Iuventus cantans pod vedením Z. Kudrnky. Bohoslužeb a koncertu se účastnili mnozí hosté z Pardubic, ale nejmilejší a asi nejdůležitější byly děti z dětského domova.

Jan Rokyta

BITVA U TACHOVA 1427

Dokončení ze str. 3

Tachov zapálit ze čtyř stran. Husité byli průkopníky palných zbraní. V severní části byly městské hradby podkopány a dělostřelbou z hrubých kusů - bombard udělán průlom. Poté se strhla prudká řež v místě soustředění bojovníků obou stran a zanechala v místním povědomí název, který se užívá dosud - Krvavá ulička. Odhaduje se počet mrtvých kolem 50, včetně rytíře Kamnovce. Město padlo 11. srpna a zbylých 1400 vojáků se vtěsnilo na Tachovský hrad. Věděli, že dlouho vzdorovat nevydrží, už jen pro nedostatek potravin. Po třech dnech vzhledem ke své beznadějně situaci se vzdali a 14. 8. 1427 přešel celý Tachov do rukou sirotčího svazu. Z nutnosti zachování životaschopnosti města nebylo obyvatelstvu ublíženo a to přešlo na víru pod

obojí. Sirotčí hejtman Buzek ze Smoloty byl ustanoven nad Tachovskem. Tím byla rozvrácena římsko-katolická bašta na hranicích Českých zemí.

Vítězství nad čtvrtou kruciatou bylo tak dokonalé, že vyvolalo změnu ve smýšlení katolické Evropy, že husity nelze zničit mečem a je třeba s nimi jednat.

V severní části města, kde byly hradby prostříleny a rozvaleny a kde se vřítíl proud kališníků do boje o město se nyní nachází dům naší náboženské obce Tachov.

Jan Vlasák

Koncerty u sv. Mikuláše

- * 18. 8. – 20 h
W. A. Mozart – Requiem
Praga Sinfonietta Orchestra,
Vox Prague Chorus,
diriguje: M. Němcová
- * 19. 8. – 17 h
Bach, Franceschini, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka, J. Šedivý – trubka
- * 20. 8. – 17 h
Bach, Händel, Mozart
H. Jonášová – soprán,
B. Rabas – varhany
- * 21. 8. – 17 h
Haydn, Mozart, Dittersdorf
STRING TRIO PRAGA
- * 22. 8. – 17 h
Bach, Telemann, Händel
M. Šestáková – varhany,
V. Kozderka – trubka
- * 22. 8. – 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta Orchestra,
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová – alt
- * 23. 8. – 17 h
Bach, Vranický, Beethoven
České smyčcové trio
- * 23. 8. – 20 h
Bach, Vivaldi, Mozart
Praga Sinfonietta Orchestra,
diriguje: M. Němcová,
Y. Škvárová – alt
- * 24. 8. – 17 h
Mozart, Beethoven, Bizet
PRAGUE WIND QUINTET
- * 24. 8. – 20 h
Bach, Händel, Orff
Prague Brass Ensemble,
J. Kalfus – varhany

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

PROROCTVÍ O BOŽÍM SLUŽEBNÍKU

A	N	I	T	R	T	A	M	Á	L	K
E	P	K	R	O	Y	Í	Í	Z	O	B
J	Š	R	Í	Ý	O	Ř	R	C	T	
Ě	Á	U	K	N	O	T	O	P	V	CH
D	I	E	D	E	B	R	Í	R	U	B
A	A	C	Y	L	P	E	K	D	Á	S
N	Z	I	H	O	L	O	Ž	Ř	O	N
M	I	L	O	V	A	N	Ý	U	I	H
N	A	U	A	Y	P	L	D	N	L	K
S	Ě	N	O	V	Á	R	P	E	O	S

BOŽÍ	KŘÍK	PŘÍT
DUCH	LÁMAT	SLUŽEBNÍK
DUŠE	MILOVANÝ	SOUĐ
HLAS	NADĚJE	TRTINA
HLE	NÁRODY	ULICE
IZAIÁŠ	PRÁVO	VYVOLENÝ
KNOT	PROROK	

(Řešení z minulého čísla: Kámen č. 3)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – SRPEN

18. 8. 1658 - Narodil se v Německém dnes Havlíčkově Brodě **Jan František Beckovský** (+ 26. 12. 1725 v Praze) - historik a spisovatel, který napsal nebo přeložil kolem padesáti spisů, z nichž asi polovina vyšla tiskem. Většinou to byly nábožensko-výchovné spisy, legendy, životopisy svatých apod. Psal latincky i německy, ale hlavně česky. Do dějin se zapsal svou *Poselkyní starých přiběhův Českých*.

19. 8. 1938 - Hlinkova slovenská ľudová strana přednesla svůj třetí návrh autonomie. Bylo to tři dny po smrti A. Hlinky. Ve funkci předsedy strany ho nahradil J. Tiso.

20. 8. 1943 - A. Hitler jmenoval W. Fricka novým protektorem (úřad nastoupil až 14. října). Vedení protektorátu však dostal fakticky do rukou státní ministr K. H. Frank.

20. 8. 1968 - V Praze začalo ve 14 h zasedání předsednictva ÚV KSČ. V jeho průběhu přišla ve 23.30 h první zpráva o obsazování republiky vojsky "socialistické pětky" (SSSR, NDR, Polsko, Maďarsko a Bulharsko). Za dramatické situace došlo ke schválení rozkazu ministra obrany M. Džúra, aby armáda nekladla odpor (totéž se vztahovalo na Bezpečnost a Lidové milice) a bylo vydáno Provolání ke všemu československému lidu, v němž se uvádělo, že vojska obsazují ČSSR proti vůli ústavních orgánů a bez jejich vědomí. Vpádu do Československa se zúčastnilo 27 bojových divízií (12 tankových, 13 motostřeleckých, 2 výsadkové) a 1 letecká armáda. Skupiny A (sovětské a polské jednotky) zahájily nástup z prostoru Legnice - Krakov (Polsko), B (jednotky SSSR a NDR) z Görlitz, Zittau, Drážďan a Kliegenthalu (NDR) a C (sovětské, maďarské a bulharské jednotky) z oblasti Györu (Maďarsko). Intervencími jednotkám v počtu 750 tisíc vojáků s 800 letadly, 6300 tanky a 2000 děly a raketami velel generál J. G. Pavlovskij.

21. 8. 1858 - Narodil se v Hostinném **František Krejčí** (+ 24. 5. 1934 v Praha) - filosof a psycholog, jeden ze zakladatelů novodobé české psychologie (*Psychologie I-IV*, 1902-26).

21. 8. 1968 - Vojenským vpádem tzv. okupační pětky v čele se Sovětským svazem byla obsazena většina důležitých měst v ČSSR. K mimořádné schůzi se sešla vláda a vyjádřila svůj protest vládám pěti států, které uskutečnily okupaci. O ČSSR se začalo jednat v Radě bezpečnosti OSN. V celé zemi rostl živelný lidový odpor k okupaci. Invaze vojsk Varšavské smlouvy si k 3. září 1968 vyžádala 72 mrtvých, 266 těžce a 436 lehce raněných československých občanů. Po selhání pokusu o ustavení prosovětské tzv. dělnicko-rolnické vlády, který ztroskotal mj. díky spontánnímu nenásilnému odporu obyvatelstva, byli proformální političtí představitelé KSČ v čele s A. Dubčekem odvoláni do SSSR.

22. 8. 1868 - V den zahájení českého zemského sněmu v Praze odevzdala tříčlenná deputace (jménem 81 českých poslanců) sněmovnímu prezidiu zvláštní státoprávní deklaraci (rozvedla zásady protestu z 13. dubna 1867, kdy čeští poslanci na protest proti rakousko-uherskému vyrovnání ze sněmu odešli). Deklarace obsahovala vedle historickoprávního a politického úvodu 10 bodů, v nichž byla zdůrazněna státoprávnost a svébytnost českých zemí. Sněm deklaraci nepřijal a vyzval české poslance k účasti na svém jednání; ti však odmítli, a proto byli na konci září 1868 zbaveni mandátů. Obdobně vystoupili 25. srpna 1868 i čeští poslanci na moravském sněmu v Brně; pragmaticky se tak přihlásili k státoprávnímu programu jednoty zemí Koruny české. Čeští poslanci přešli k politice tzv. pasivní rezistence, když se neúčastňovali jednání zemských sněmů. Jinak však moravský sněm (rovněž i slezský, ovládaný německými liberály) deklaroval věrnost prosincové ústavě a vyjádřil se proti spojení s Čechami.

22. 8. 1968 - V továrně pražské ČKD ve Vysočanech zasedal XIV. mimořádný sjezd KSČ. Z 1543 řádně zvolených delegátů se dostavilo 1219 delegátů. Sjezd zvolil nový ústřední výbor (v čele s internovaným A. Dubčekem) a významně se podílel na řízení občanského odporu proti okupaci. Sjezdu se na zákrok G. Husáka neúčastnili (až na výjimky) slovenští delegáti.

23. 8. 1803 - Narodil se v Kutné Hoře **Jan Erazim Vocel** (+ 16. 9. 1871 v Praze) - básník, archeolog, kulturní historik a národní buditel, k jehož nejvýznamnějším dílům patří *Poslední Orebít a Přemyslovci*. Vrcholem jeho vědecké kariéry je dvousvazková práce *Pravěk země české* (1866, 1868). Založil i specializovaný časopis Památky archeologické, který vychází dodnes.

23.-26. 8. 1968 - Na žádost prezidenta L. Svobody probíhalo v Moskvě složité jednání československé a sovětské politické reprezentace. 24. srpna se zúčastnili i internovaní českoslovenští politici v čele s A. Dubčekem. Jednání skončila (pod psychickým nátlakem) podpisem tzv. moskevského protokolu, jenž obsahoval závazné úkoly pro vedení KSČ (splnění požadavků z Čierné, zákaz "protisocialistických organizací" a sociální demokracie, upevnění orgánů Bezpečnosti a armády, stranickou kontrolu tisku a konkrétní kádrové změny) a příslib etapovitého odchodu intervenčních vojsk. Podpis jako jediný z 26 českých a slovenských politiků odmítl připojit F. Kriegel.

24. 8. 1968 - Vyvrcholením lidového odporu proti vojenské intervenci (nápis na ulicích a zdech, různá prohlášení, letáky, schůze, rezoluce apod.) byla jednodinová generální stávka.

Na zasedání Rady bezpečnosti OSN se dostavil ministr zahraničí J. Hájek, který ve svém vystoupení odsoudil vojenskou okupaci Československa. V dalších dnech se však postoj československé delegace změnil a 27. srpna požádala československá mise o stažení tzv. československé otázky z jednání Rady.

(red)